

Moros i Cristians de Lleida

BUTLLETÍ INFORMATIU

**ASSOCIACIÓ DE LA FESTA DE
MOROS I CRISTIANS DE LLEIDA**

Núm. 4

Març 2000

Índex

- **TAULA DE REDACCIÓ.**
- **UNA MICA DE TOT.**
 - . El dia de la Seu Vella de 1999
 - . La història es repetirà pels segles dels segles.
 - . L'Assemblea General.
- **INFORMACIÓ GENERAL.**
- **INFORMACIÓ DE LA JUNTA.**
- **L'ESPAI DE LES COMPARSE.**
 - . Al.leridís.: La història es repetirà pels segles dels segles.
 - . Musa.....:
 - . Banu-Hud: La Lleida Musulmana.
 - . Pallaresos:
 - . Urgellencs: Vivencias.
 - . Anglesola.: Expo-Fiesta d'Alacant.
- **VOSTÈ DIRÀ...**
- **LA VEU JOVE...**
- **OCI I CULTURA.**

Nota de Redacció:

Continuem esperant les vostres aportacions a fi de completar tots els apartats.

Per col·laborar deveu adreçar els articles a la botiga TOTEM del carrer Cavallers, 22 en un sobre tancat, indicant que és pel "Butlletí Informatiu de la Festa de Moros i Cristians".

A l'interior restarà l'article amb el vostre nom, domicili i telèfon.

L'EQUIP DE REDACCIÓ D'AQUEST BUTLLETÍ

Manuel Rodríguez Martín (Pallaresos)
Encarna Luengo i Beltran (Al.leridís)
Enrique López i Melet. (Anglesola)

Pilar Luengo i Mayor. (Al.leridís)
Patricia Fernández Bernaus (Banu-Hud)

TAULA DE REDACCIÓ

LA FESTA DEL "NOVATO"

Un any més celebrem la festa del "novato", i donem la benvinguda als nous membres de la Festa de Moros i Cristians.

És un acte molt divertit, on cada comparsa rep amb satisfacció i alegria els nous festers y festeres, veiem com de mica en mica van augmentant totes les comparses i alhora la festa.

L'obsequi amb que els hi donem la benvinguda als "passerells" es un cartell amb la lletra "L".

El "novato" ha de ser simpàtic, divertit, i treballador, i si no sap desfilars ja ens encarregarem nosaltres i el farem vindre a tots els assajos i a totes les reunions.

Des de la redacció felicitem els nous membres de l'Associació de la Festa de Moros i Cristians i els animem a que participin en totes les activitats, per tal que la nostra festa sigui la més important de Lleida.

La Redacció

A TOTS ELS FESTERS: Des de aquí volem fer una crida a tots els festers per demanar la vostra col.laboració amb el pròxim número del Butlletí (abril-maig) enviant-nos els vostres articles, dibuixos, opinions, etc. ¡ ÀNIM !

ALS "NOVATOS": Per a superar amb èxit la vostra incorporació a la Festa i com una part de la "novatada" que deveu passar, sapigüeu que esteu obligats a enviar al menys un article al Butlletí expressant les vostres experiències. No fer-ho serà considerat com a una "Falta Lleu".

UNA MICA DE TOT.

EL DIA DE LA SEU VELLA DE 1999

Joan-Ramón González Pérez

President de l'Associació Amics de la Seu Vella de Lleida

El 24 d'octubre de l'any 1149 *madina Lârida* es va retre finalment a l'exercit del comte Ramón Berenguer IV. Durant gairebé sis mesos aquell famós personatge l'havia estat contemplant des del campament instal·lat dalt del turó de Gardeny, mentre mantenia el definitiu setge que acabaria amb la darrera ciutat islàmica del territori que poc després es coneixeria com a Catalunya. Era una població pròspera, envoltada de muralles, presidida per un castell i de la qual destacava sobretot la silueta del seu temple principal: la mesquita major. Francament resulta una descripció que no canviarà massa amb la nova etapa cristiana que llavors començarà; el creixement de la ciutat augmentarà notablement i la seva imatge es potenciarà, sobretot per la construcció d'una extraordinària catedral, en el lloc on era el vell temple andalusí.

Un dels objectius de l'Associació Amics de la Seu Vella de Lleida, és el de promocionar el coneixement del singular conjunt monumental existent al turó on es troba l'emblemàtica catedral lleidatana; per tal d'aconseguir-lo es potencia per una banda la investigació històrica i per una altra la realització d'activitats que ajudin al seu gaudiment. La jornada del Dia de la Seu Vella esdevé per tant la màxima manifestació anual d'aquell doble objectiu, ja que compagina l'activitat acadèmica amb la més lúdica, però és també a la vegada l'entranyable festa que permet exterioritzar la vida quotidiana de l'Associació. Sempre aquesta festivitat es celebra el darrer diumenge del mes d'octubre, ja que d'aquesta manera es commemora la solemne consagració del temple que realitzà el bisbe Guillem de Montcada el dia 31 d'octubre de 1278.

El passat mes d'octubre es produïa una doble coincidència que no podia deixar-se de banda en l'habitual commemoració del Dia de la Seu Vella.

En primer lloc aquella jornada significativa del calendari cultural lleidatà coincidia especialment també amb el 31 d'octubre de 1999, és a dir 721 anys de la consagració o inauguració formal d'aquell temple que els lleidatans del segle XIII construïren amb la il·lusió de fer quelcom important i del qual els seus descendents, set-cents anys després, ens mostrem cada cop més orgullosos. En segon lloc la xifra més arrodonada de 850 anys de la conquesta cristiana de la ciutat de *Làrida* posava clarament com a element referencial d'aquest fet la presència activa de l'Associació de la Festa de Moros i Cristians de Lleida que des de fa quatre anys ha recuperat aquesta bonica, simpàtica i antiga rememoració lúdica d'uns fets històrics que varen passar realment a la vora del siu Segre fa aquella bona colla d'anys.

Per tant el Dia de la Seu Vella de l'any 1999 es dedicava de manera especial al 850 aniversari de la conquesta de la ciutat de *Làrida* per Ramón Berenguer IV, abans però de la jornada dominical varem escalfar motors sentint el 25 d'octubre la conferència de Josep Giralt *Les Ciutats andalusines del Districte de Lleida*, i el dia 29 la de Joan Eusebi García *Lleida l'any 1149*. El dia 30 es visitava Balaguer, l'antiga *Balagî*, i es dinava un menú islàmic elaborat per Cal Morell. Finalment el dia 31 es celebrava el Dia de la Seu Vella a la mateixa catedral. Després d'una missa oficiada per mossèn Tarragona i acompanyada a l'orgue per Gemma Naranjo es produïa la magestuosa entrada d'una excel·lent representació de la comparsa de Moros, encapçalada pel seu capità i pel seu abanderat, seguits pels Banu-Hud, Musa i Al.leridís. La seva desfilada pel mig de la nau central fins arribar al presbiteri fou impressionant. A continuació el signant va fer el parlament explicatiu de la significació de la jornada.

A l'acabar es tornava a obrir la porta principal del claustre i feia la seva solemne aparició la comparsa cristiana, també amb el seu capità i el seu

abanderat, seguits dels Anglesoles, Pallaressos i Urgellencs. La trobada d'aquestos amb els Moros es va resoldre amb una simbòlica i coreografiada lluita que acabava amb la victòria cristiana, que es materialitzava amb la substitució dels estandarts i penons moros del seu emplaçament preminent pels cristians. De totes maneres cal recordar que els moros o abandonaren el prebiteri per recordar que després de la conquesta cristiana de la ciutat, també continuaren habitant-la, amb unes condicions de vida acceptables tot i que havien perdut la seva independència política. La jornada continuà amb una conferència sobre *Els vitralls de la Seu Vella* a càrrec

d'Esther Balasch, l'emocionant interpretació de *El campanar de Lleida* per Carles Juste "Beethoven", la presentació per part de Ximo Company del primer número de *Seu Vella. Anuari d'Història i Cultura de l'Associació Amics de la Seu Vella de Lleida*, el lliurament dels premis del Concurs de Treballs d'Investigació Històrica i el reconeixement als socis que compleixen 25 a l'Associació. A la fi els parlaments de les autoritats presents i la desfilada final de les dues comparses de Moros i Cristians que simbòlicament es retiraven cap a la ciutat, tornaven cap a les seves cases, igual que feien tots els lleidatans i les lleidatanes presents, per tal de continuar realitzant tots plegats la nostra vida quotidiana en benefici d'una ciutat que va ser, és i ha de ser de tots els seus habitants, vinguin d'on vinguin i pensin com pensin, però això sí que vulguin treballar i viure com un més a l'ombra del campanar de la Seu Vella.

LA HISTÒRIA ES REPETIRÀ PELS SEGLES DELS SEGLES

El passat dia 27 de gener vaig assistir juntament amb la reina del meu serrall (la meva dona és clar), a la conferència que el professor de la Universitat de Lleida, Joan Josep Busqueta va oferir en el saló de plens de la Paeria, dins de l'acte de presentació de la Carta de Poblament atorgada a la nostra Madina Lârida, l'any 1.150 .

Tot escoltant l'insigne historiador i com si es tractés de un conte, em vaig trobar de sobta a la marge esquerra del nostre estimat riu, lloc on segons la tradició foren ubicats els sarraïns foragitats per les hostes de Ramon Berenguer IV i Armengol VI d'Urgell (que Ala amb la seva misericòrdia els hagi perdonat), després de sis mesos de setge.

Sabeu que vaig veure?, Banu-huds, Musas i Al.leridís, amb la tristor als ulls i el cor encongit per la seva desgracia, tot imaginant-se com seria la revenja; Urgellencs, Anglesoles i Pallaresos, damunt els murs de la sotmesa ciutat, amb un somriure als llavis, pensant que la seva conquesta i bona sort els duraria eternament.

Em treu del meu somni un cop de colze que em dona la benvolguda flor del meu harem, i ja en la realitat del present i quan és a punt de finalitzar l'exposició del conferenciant, m'imagino com aquest proper mes de maig, després de 850 anys els Banu-huds, Musas i Al.leridís, ens tornarem a trobar amb els Urgellencs, Anglesoles y Pallaresos uns a dalt i els altres a baix del mur, però això sí tots junts amb el cor, alegres per haver assolit altra vegada més el nostre principal objectiu: oferir als descendents dels que van viure a Madina Lârida, la festa més gran de totes les que es fan i es desfan "La Festa de Moros i Cristians"

Vicente Luengo Beltrán.

Al.leridís.

L'ASSEMBLEA GENERAL

L'Assemblea General de Moros i Cristians es va celebrar el prop-passat 29 de febrer el Saló que té "La Caixa" al carrer Bisbe Torres, a les 21 hores, on ens vam reunir 64 persones. Un número molt reduït d'assistents, tenint en compte el número elevat de socis i la importància que se li hauria de donar a una assemblea general.

Cristina, que pertany a la Mesa de l'assemblea, va llegir l'acta anterior, i es va aprovar la gestió feta anteriorment.

A l'informe de l'estat de comptes de l'any 1999, hi ha una errada de números la qual cosa s'aclarirà enviant un nou full a cadascun dels socis, i els pressupostos per l'any 2000.

Les activitats per aquest any 2000, es va parlar de fer:

- Cartells (que seran fets per una persona determinada que s'escollirà cada any)
- Concert, Festa del Mig Any Fester, actes culturals etc.

Per part del president de la Mesa, el senyor Jaume Aluja va lloar el treball realitzat fet per part de les Capitanies, Parlament i la Batalla de l'any anterior, passant a explicar amb detall els serveis necessaris per tota la infraestructura i que per tant es excessivament costós i per aquest motiu ho seguirà costejant la Paeria.

Les activitats a realitzar per part dels festers :

1. Apuntar-se per passar-s'ho força bé,
2. Continuar amb la recuperació de la tradició cultural, reivindicativa dels costums de convivència, per part de les comparses,
3. Agermanar-se entre les diferents comparses i concorre a les activitats per tal de poder captar nous socis.

Els projectes de futur són fer un programa d'activitats per tal de celebrar el 850 aniversari de la primera representació de la batalla de Moros i Cristians, amb un grapat de conferències, seminaris, etc; donar-se a conèixer per mitjans audiovisuals i connectar amb altres entitats, per tal de difondre de la festa i fer un concert de música festera el dia 9 d'abril de 2000 a l'Auditori Enric Granados amb la presentació de la Banda Unió Musical d'Aielo de Malferit.

Seguidament es va passar a l'apartat de precis i preguntes. Amb diferents opinions entre elles la que es refereix a la manera d'obtenir ingressos per les Capitanies, donat que les activitats programades no generen recursos econòmics.

Una idea seria que en les festes locals que es realitzen arreu de la ciutat, participar amb punts de venda, com per exemple: vendre pins, revistes d'informació de les nostres activitats, etc.

La sessió va finalitzar a les 22 hores del dia 29 de febrer de 2000.

Mª Pilar Ontega.
Anglèsols.

INFORMACIÓ GENERAL

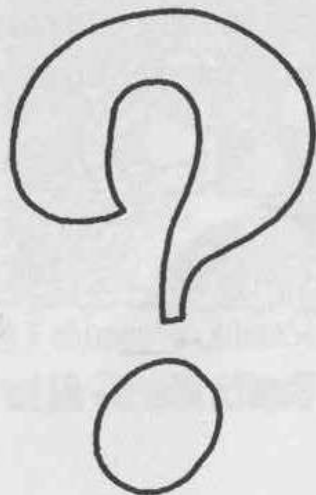
► Exposició: Coneixes la teva ciutat?

L'Ateneu Popular de Ponent ha organitzat una exposició que mostra la part més desconeguda de la història de Lleida. L'exposició es pot veure a la Sala Municipal d'Exposicions de Sant Joan fins al proper dia 19 de març i consisteix en un recull de fotografies, publicacions i video fets al llarg dels últims vint anys quan va començar un procés de recapitulació de la història de la ciutat, sota el títol "Coneixes la teva ciutat?".

És molt interessant, i si tens una estona val la pena visitar-la.

INFORMACIÓ DE LA JUNTA

- **9-Abril-2000..:** Concert de Música Festera a l'Auditori, a càrrec de l'orquestra "Unió Musical d'Aielo de Malferit".
- **Concurs de Cartells de la Festa de Moros i Cristians.**
Una vegada més animen a tots el festers a que participin.
- Recorden que tothom tenim la obligació d'anar als assaigs que es fan a l'edifici del Roser del carrer Cavallers, especialment ara que hem d'anar més sovint per tal que tothom estigui bé entrenat en la coordinació del pas dintre la filada, les variacions, la preparació de la batalla, etc.

Si tens alguna notícia que vols comunicar a la resta de festers, fes-la arribar al Butlletí.

L'ESPAI DE LES COMPARSES

AL.LERIDIS

DE LA INCERTESA A LA CONSOLIDACIÓ

Tot i que ja han passat cinc anys, continuen presents en el meu record aquells primers dies d'assajos, Cavallers avall, on tothom que ens veia quedava bocabadat pensant qui carai érem i què carai estàvem fent. Molts ens confonien amb els Armats de la Sang, d'altres es posaven a la nostra alçada intentant imitar aquell pas tant estrany que tots plegats intentàvem marcar per primera vegada, i la majoria s'aturaven per veure'ns passar. Ben pocs veïns de Lleida sabien que aquella mena de processó que presenciaven era, mai tan ben dit, els primers passos del que avui es una realitat: la recuperació de la Festa de Moros i Cristians a la ciutat de Lleida.

Eren moments d'incertesa ja que no sabíem quina acollida tindria la nostra iniciativa per part de la ciutat i de les seves autoritats. El cert és que els que vàrem sortir el primer any vàrem ser força agosarats de fer-ho, i voldria aplaudir des d'aquestes pàgines la decisió, empena i valentia amb que afrontàrem aquell repte. Voldria també aplaudir la decisió de tots aquells festers i festeres que al llarg d'aquests anys s'han anat afegint a la festa, ja que és gràcies a tots ells que aquest esdeveniment sociocultural té sentit.

La festa es va perdre al segle XIX, entre tots l'hem recuperada al segle XX, i és també feina de tots que la consolidem al segle XXI. Crec que tots plegats ens podem sentir orgullosos de la feina feta al llarg d'aquests anys, com ho demostra el fet de què ens hem convertit en l'acte central i més esperat de les Festes de Maig.

Felicitats a tots els membres de l'Associació.

Ramón Panadés i Armengol
Capità Moro - AL.Leridis

BANU HUD

“LA LLEIDA MUSULMANA”

L'ocupació sarraina de la ciutat tingué lloc vera el 715 per part del muladita Fortum ibn Qasi.

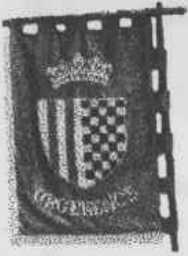
A finals del segle IX, Ismaul ibn Musà fortificava el turó de la sudda i alçava un poderós alcàsser al seu cim. El seu anhel era convertir la renovada Larida o Lerida en un gran centre estratègic capaç de defensar amb èxit les hortes lleidatanes.

Muhammad b. Llop b. Qasi aixecà el 902 la mesquita major enfront de la Sudda.

Aquestes dinasties foren succeïdes pels Tugibites, pels Banu Hud (taifa independent) i més tard pels Almoràvits.

Jesús Bernaus i Setó.
Banu Hud.

URGELLENC

VIVENCIAS

Hola; soy uno de tantos que comparten las ansias e ilusión de desfilarse en un día lleno de exotismo y pomposidad, me refiero a la Festa de Moros i Cristians. Y por eso soy socio fester.

Este será mi segundo año y ya estoy deseando volver otra vez a calzarme las botas y el vestido de calle. Por la mañana empezaremos a desfilarse llamando la atención de todo ciudadano/a que venga a ver el evento y ya por la tarde... ¡el gran desfile!

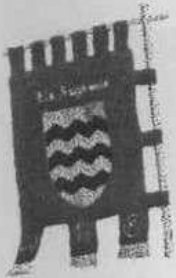
En el día de la "Festa" desde hace varios años, la curiosidad, supongo de muchos, nos hizo acercarse y ver desfilarse a un grupo de personas de todas las edades, unas vestidas de Moros y otras de Cristians (eso ponía en el programa de festes de la Paeria) y la verdad, parecían que habían salido de una película de época. La primera impresión fue que se les habían contratado para este evento, pero todo lo contrario, eran, son y serán gente de aquí, de nuestra ciudad, que haciendo de tripas corazón y con muchas ganas de que todo saliera bordado, se habían atrevido a salir soportando el calor y el cansancio que representa estar todo el día de aquí para allá, llevando unos cuantos abalorios y varios kilos de ropa de más, y la gran duda sobre cual sería la respuesta de aquel público espectador: positiva? negativa?, no sabían.

Pues bien, en este trance estoy yo, y como ya he dicho antes, este será el segundo año que desfilare y espero que toda la vistosidad y colorido que comporta un acto así, siga siendo del agrado del numeroso público que año tras año sigue llenando las calles por las que pasa el desfile y poco a poco van participando en un evento que ya se hacía hace muchos años en nuestra "Iltrida, Lârida, Lérida, Lleida".

¡Ya empezaron los ensayos!. Ya nos está entrando el cosquilleo en el cuerpo y a los sonos de la música, haga frío, calor, o llueva, allí estaremos nosotros para que en su momento todo salga tan bien como deseamos todos los festers y festeres, ya sean Moros o Cristians.

Así pues animo a todos a unirse hombro con hombro para hacer más grande esta fiesta y animo también a los que deseáis o lo estéis pensando, a unirse a las diferentes comparsas de Moros y Cristians.

Félix.
Un Urgellenc.

ELS ANGLESOLA

ESPO FIESTA

Els dies 17, 18 i 19 de desembre passat es va celebrar a Alacant la Fira Nacional de les Festes Populars organitzada per la EMFE i amb l'objectiu d'agrupar en un sol espai tot tipus de festes populars.

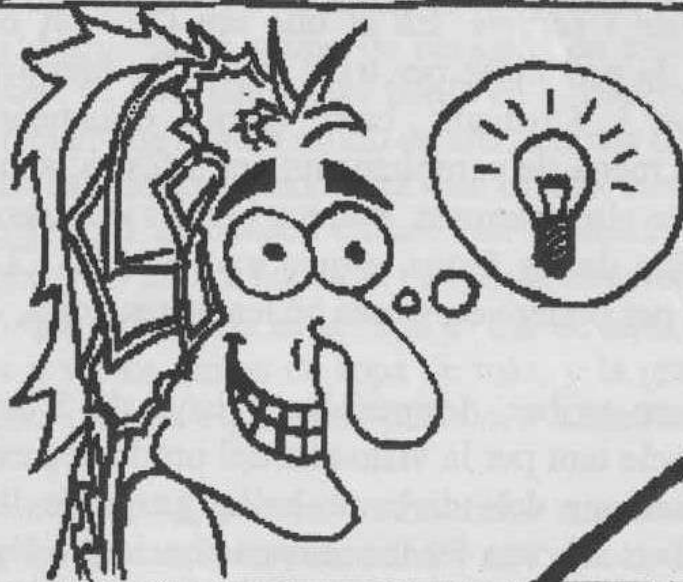
Allí es podia trobar: un estant de l'Ajuntament de Valls promocionant els Castellars, de l'Ajuntament d'Elx un gran estant on es podia contemplar una selecció de l'artesanía de la palma, també d'altres estants d'ajuntaments, organismes oficials i serveis. En el que era l'apartat d'empreses privades hi havia tota mena de productes per triar, tant si es buscava vestits de gala per a festes de Moros i Cristians, com teixits ornamentals o específics per confeccionar tota mena de complements per a festes; sabates, botes de fantasia, bosses, alguna que altra carrossa, ballets, bandes de música, espectacles de foc, artesanía específica de les festes, armes tradicionals, CD,s de la millor música de banda, grades per poder veure més bé les festes, joies, es a dir de tot i més.

Els qui ens hi vam arribar, després d'un viatge de 5 hores, vam poder gaudir d'un gran espectacle tant per la vistositat del productes exposats als estants, com per les representacions dels diversos balls, grups de lluita, grups de foc, de percussió, etc... Tots ells van fer les seves actuacions a l'abats del públic, la qual cosa ens va permetre d'apreciar com es podia aplicar a la festa totes aquestes disciplines artístiques. Va ser molt interessant veure com un grup d'espectacles de foc, tenia un drac que era una titella gegant i que el manipulador la feia evolucionar entremig del públic com si fos ben bé de veritat. També com amb la marxa mora "Ximo" un grup de dansa representava un ball moro molt vistós.

També hi van poder fer diverses compres, entre elles uns meravellosos CD,s de música de banda amb una bona selecció de peces festeres, i també els afamats torrons d'Alacant, de Xixona de xocolata, i la mare del torró que ens van fer quedar la mar de bé el dia de Nadal.

**Pepa Bosch.
Anglesola.**

LA VEU JOVE

Li

VOSTÈ DIRÀ ...

“L'ORGULL DE SER FESTER”

Quan vaig començar a ser membre de l'Associació de Moros i Cristians no era molt conscient de lo que significava realment ser fester.

M'agradava la festa, la música i els vestits, però recordo la primera vegada que vaig desfilar, al sentir els primers compassos de la música se'm va ficar un nus al estómac i els ulls se'm emplenàvem de llàgrimes d'emoció i vaig passar-m'ho molt bé tot el dia. Va ser emocionant.

Però quan realment vaig tenir consciència de lo que comporta la festa va ser l'any passat, quan vaig viure la emoció de tenir la nostra comparsa la Capitania Mora. Els preparatius, les reunions, els nervis, etc. etc., em vaig involucrar tant endins a la festa, que llavors va ser quan realment vaig sentir l'orgull de ser fester.

El formar part de la meva comparsa m'ha donat l'oportunitat de fer més amics. De totes les comparses sense distinció de ser cristians o moros.

Aquest amics van augmentar amb la sortida de Peníscola que a pesar del dia plujós i desagradable que ens va sortir, el caliu de tots els companys que ens vam trobar allí va suplir qualsevol inconvenient. Vam fer una pinya i encara que tots acabarem molls ens ho vam passar força bé. Desitjo sortir més sovint amb totes les comparses perquè el ser fester és d'allò més profund que tan sols un dia de desfilar, es l'orgull que se sent, dia rera dia, tots els dies de l'any, de poder dir:

“SOC DE MOROS I CRISTIANS”-

Divina Berhaus i Setó.
Banu Hud.

Moros i Cristians de Lleida

AGRAÏMENT

Agraint a la entitat "**ADESLAS**" la seva col·laboració per fer possible la edició aquest Butlletí Informatiu de la Festa de Moros i Cristians.